

Till prosten Theodor (Thore) Fries' ättlingar

För kännedom meddelas nedan utdrag ur en skrivelse som jag fått från Gunno Fries (nr 261).

Den som vill medverka i den aktion som däri föreslås eller vill ha närmare upplysningar bör kontakta honom direkt (advokat Gunno Fries, Klostergatan 9, Lund). Skulle någor resultat uppnås bör gåvan väl lämpligen kunna överlämnas i samband med släktmötet i Växjö-Femsjö nästa sommar.

Uppsala i mars 1967

Carl-Thore Fries

"År 1792 grundades genom donation av biskopen Olov Wallquist en stiftelse, som senare kommit att benämnas Växjö Högre Allmänna Läroverks Mynt- och Medaljsamling. Under åren 1803 och 1804 skövlades samlingen svårt genom stölder av några elever vid skolan, men därefter vidtog ett tråget arbete för att återuppbygga samlingen. Läroverksadjunkten Rundquist, som i många år var samlingens föreståndare, skriver härom i en historik till katalogen över samlingen bland annat följande.

'1807 är återuppbyggandets verkligt stora år, detta mest tack vare den ståtliga fries'ka donationen (Stiftstidningen n:ris 11, 3 och 4 resp. 31/3, 31/7 och 31/8 1807). Donator var kyrkoherden, sedermera pater i Femsjö magister Theodor Fries (jubelmagister 1835, död 1839, fader till Elias Fries), och gåvan omfattade ej mindre än 196 nummer, varav 101 "inländska och främmande medaljer och mynt" i koppar. Bland silverpjäserna märkas 65 svenska mynt, varav flera sällsynta örtugar från medeltiden och ett 20-tal riksdalrar eller andra större silvermynt...

Gåvan omtalades i Stiftstidningen i mycket berömande ordalag såsom ett manande exempel. Efterföljare uteblevo ej heller...

År 1965 drabbades myntsamlingen av en ny olycka därigenom att 516 mynt stals från samlingen av ett par skolelever. De stulna mynten värderades till sammanlagt 32.000:- kr. men den verkliga förlusten för samlingen har visat sig vara större, dels därigenom, att åtskilliga av de försvunna mynten äro synnerligen sällsynta och därför svåra att återanskaffa och dels till följd av att priserna på äldre mynt ständigt stiger, varför saknade mynt icke kunnat ersättas genom köp för de priser de åsattes vid förlusttillfället.

Genom en ödets nyck kom jag att förordnas till försvarare om icke för "stjälaren" så dock för hälaren, och de studier i numismatik i allmänhet och växjösamlingen i synnerhet, som nödvändiggjordes av uppdraget ledde till den icke helt behagliga upptäckten att jag försvarade en man, som köpt och vidare sålt 112 av de mest värdefulla av de stulna mynten, varav en del med mycket stor sannolikhet härstammar från den s.k. fries'ka donationen. Bevissvårigheter och andra omständigheter medförde, att stiftelsens skadeståndstalan mot min huvudman endast bifölls till en summa av 12.000:- kronor, vilket är det enda belopp som återbetalats. Samlingens nettoförlust är därför synnerligen kännbar.

För att fullfölja den "tradition" inom släkten, som grundades av "pater i Femsjö" genom ovannämnda donation vill jag föreslå, att föreningens medlemmar genom insamling av i släktingarnas ägo eventuellt befintliga gamla mynt och även av gångbara mynt söka bidra till täckande av den förlust, som åsamkats växjö-samlingen."

[Därefter följer en "förteckning över de mest betydelsefulla av de svenska mynt, som omfattades av donationen". Beträffande denna förteckning jämte övriga upplysningar hänvisas till brevskrivaren.]